

Ogólne warunki ubezpieczenia pasiek

ustalone uchwałą Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej nr UZ/352/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. ze zmianami ustalonymi uchwałą nr UZ/10/2011 Zarządu PZU SA z dnia 7 stycznia 2011 r. oraz uchwałą nr UZ/55/2012 Zarządu PZU SA z dnia 17 lutego 2012 r.

Postanowienia ogólne

§ 1

1. Ogólne warunki ubezpieczenia pasiek, zwane dalej „OWU”, stosuje się do umów ubezpieczenia pasiek zawieranych przez Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółkę Akcyjną, zwaną dalej „PZU SA”, z osobami fizycznymi, osobami prawnymi albo jednostkami organizacyjnymi niebędącymi osobami prawnymi, zwanymi dalej „ubezpieczającymi”.
2. W porozumieniu z ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w OWU.
3. PZU SA jest zobowiązany przedstawić ubezpieczającemu różnicę między treścią umowy ubezpieczenia, a OWU w formie pisemnej przed zawarciem umowy ubezpieczenia. W razie niedopełnienia tego obowiązku PZU SA nie może się powoływać na różnicę niekorzystną dla ubezpieczającego lub ubezpieczonego. Przepisu tego nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.

§ 2

W sprawach nieuregulowanych w OWU mają zastosowanie odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.

Definicje pojęć

§ 3

W rozumieniu OWU za:

- 1) pasiekę uważa się zgrupowanie pni pszczelich, bez budowli związanych z pasieką, urządzeń pomocniczych oraz sprzętu służącego gospodarce pasiecznej,
- 2) pień pszczeli uważa się ul z pszczołami, plastrami, czerwiem i zapasem pokarmu znajdującym się w ulu,
- 3) ubezpieczonego uważa się właściciela ubezpieczonej pasieki lub jej użytkownika,
- 4) ubezpieczającego uważa się osobę zawierającą umowę ubezpieczenia,
- 5) budowlę związaną z pasieką uważa się każde pomieszczenie, nie będące ulem, w którym przechowuje się sprzęt służący do produkcji pasiecznej oraz wykonuje prace z nią związane,

- 6) toczek uważa się teren na którym ulokowane są pnie pszczele.

Przedmiot ubezpieczenia

§ 4

1. Ubezpieczeniem mogą być objęte pasieki składające się co najmniej z 5 pni pszczelich.
2. Ubezpieczeniem mogą być objęte pnie pszczele znajdujące się na toczku, w pawilonie lub stebniku, w miejscu stałego położenia pasieki lub znajdujące się sezonowo na pożytkach.
3. Do ubezpieczenia mogą być przyjęte średnie lub silne rodziny pszczele, bez objawów zatrucia, osadzone w ulach ramowych stosowanych w gospodarce pasiecznej.

Zakres ubezpieczenia

§ 5

1. Ubezpieczeniem objęte są szkody powstałe wskutek następujących wypadków:
 - 1) zatrucia pszczoł spowodowanego środkami ochrony roślin zastosowanymi do opryskiwania (opylania) upraw polowych, sadów lub lasów,
 - 2) uszkodzenia lub zniszczenia pni pszczelich przez ogień, powódź, huragan lub uderzenie piorunu,
 - 3) uszkodzenia lub zniszczenia pni pszczelich dokonane przez osoby trzecie,
 - 4) uszkodzenia lub zniszczenia pni pszczelich na skutek wypadku w czasie transportu pszczoł na terenie RP na pożytki poza stałe miejsce położenia pasieki, wynikłego z przyczyn losowych niezawinionych przez ubezpieczonego lub osobę przez niego upoważnioną.
2. Za szkody spowodowane w skutek następujących wypadków:
 - 1) ogień – uważa się szkody powstałe w wyniku działania ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i rozszerzył się o własnej sile,
 - 2) powódź – uważa się szkody spowodowane zalaniem terenu w wyniku podniesienia się wody w korytach wód płynących lub stojących oraz w wyniku nadmiernych opadów atmosfery-

cznych, a także spływem wód po zboczach lub stokach na terenach górskich i falistych,

- 3) huragan – uważa się szkody powstałe w wyniku działania wiatru o prędkości nie mniejszej niż 24,5 m/sek., którego działanie wyrządza masowe szkody. Pojedyncze szkody uważa się za spowodowane przez huragan wówczas, gdy w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono działanie huraganu.

§ 6

Ubezpieczenie pasiek, o którym mowa w § 5 ust. 1, może być rozszerzone o szkody powstałe wskutek kradzieży pni pszczelich lub rodzin pszczelich z uli z plastrami czerwia i miodu.

§ 7

1. Ubezpieczeniem nie są objęte szkody powstałe:
 - 1) wskutek wymarcia pszczół lub czerwia z powodu chorób albo wyziewów z zakładów przemysłowych lub zniszczenia pni na zarządzenie lekarza weterynarii,
 - 2) wskutek działania zwierząt,
 - 3) w budowlach związanych z pasieką, w urządzeniach pomocniczych i sprzęcie służącym gospodarce pasiecznej oraz ulach nie obsadzonych rodzinami pszczelimi,
 - 4) w zapasach miodu i wosku znajdujących się poza pnem pszczelim,
 - 5) w pniach pszczelich pochodzących z odkładów,
 - 6) w czasie transportu pni pszczelich na pożytki bez dozoru ze strony ubezpieczonego lub osoby przez niego upoważnionej,
 - 7) wskutek rabunku dokonanego przez pszczoły z innych pni pszczelich oraz obumarcia roju w wyniku niedostatecznego zaopatrzenia pnia pszczelego na zimę,
 - 8) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez ubezpieczonego, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względom słuszności,
 - 9) wyrządzone umyślnie przez osobę, z którą ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.
2. Ubezpieczenie nie obejmuje kosztów badania stanu zdrowia rodzin pszczelich, badań laboratoryjnych oraz zaświadczeń i opinii dotyczących przyczyny powstania szkód.

Suma ubezpieczenia i składka ubezpieczeniowa

§ 8

1. Suma ubezpieczenia pasieki nie może być wyższa od 70% jej wartości rynkowej, z zastrzeżeniem ust. 5.
2. Wartość pasieki stanowi łączna wartość poszczególnych ubezpieczonych pni pszczelich.

3. Na wartość pnia pszczelego składa się:
 - 1) wartość ula,
 - 2) wartość rodziny pszczelej: matki, pszczół robotnic, trutni, czerwia,
 - 3) ryczałtowa wartość 6 kg miodu i 1 kg wosku.
4. Wartość miodu i wosku ustala się według średnich cen stosowanych przez jednostki prowadzące skup tych produktów na terenie położenia ubezpieczonej pasieki.
5. W ubezpieczeniu pasiek nie mogą być przyjęte:
 - 1) wartości uli wyższe od cen uli danego typu, stosowanych przez jednostki prowadzące ich sprzedaż,
 - 2) wartości rodzin pszczelich wyższe od cen rodzin pszczelich, stosowanych na terenie położenia ubezpieczonej pasieki.
6. Składkę za ubezpieczenie pasiek oblicza się według stawek wyrażonych w procentach sumy ubezpieczenia.
7. Wysokość składki ubezpieczeniowej ustala się w zależności od:
 - 1) sumy ubezpieczenia,
 - 2) zakresu udzielanej ochrony ubezpieczeniowej.
8. Zapłata składki następuje w formie gotówkowej albo w porozumieniu z PZU SA w formie bezgotówkowej.
9. Składka nie podlega indeksacji.
10. Składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności PZU SA.

W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
11. Na wniosek ubezpieczającego składka może zostać rozłożona na dwie raty.
12. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego, jeżeli odszkodowanie lub suma tego odszkodowania i odszkodowań dotąd wypłaconych powoduje wyczerpanie sumy ubezpieczenia, raty składki, których termin płatności przypada po dniu wypłaty odszkodowania, stają się natychmiast wymagalne i płatne w dniu wypłaty odszkodowania.

Zawarcie umowy ubezpieczenia

§ 9

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na okres jednego roku na podstawie pisemnego wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia.
2. Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek (na rachunek ubezpieczonego). W takim przypadku obowiązek zapłaty składki ubezpieczeniowej ciąży na ubezpieczającym. Zarzut mający wpływ na odpowiedzialność PZU SA może on podnieść również przeciwko ubezpieczonemu.

3. Wniosek o zawarcie umowy ubezpieczenia powinien obejmować wszystkie pnie pszczele odpowiadające warunkom ubezpieczenia określonym w § 4, stanowiące własność ubezpieczonego lub będące w jego użytkowaniu. Pnie pszczele nie odpowiadające warunkom ubezpieczenia powinny być wymienione we wniosku o ubezpieczenie z podaniem numerów i typów uli.
4. Pnie pszczele zgłoszone do ubezpieczenia powinny mieć określoną we wniosku wartość: ula, rodziny pszczelej oraz miodu i wosku, ustaloną na zasadach określonych w § 8.
5. Wniosek o zawarcie umowy ubezpieczenia powinien określać miejsce stałego położenia pasieki. W razie gdyby pasieka w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej miała zostać wywieziona na potrzeby, we wniosku powinno być podane miejsce, w którym pasieka będzie pozostawać sezonowo.
6. W razie otrzymania wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia sporządzonego wadliwie lub niezgodnie z ogólnymi warunkami ubezpieczenia, PZU SA zażąda niezwłocznie uzupełnienia lub zmiany wniosku. Ubezpieczający obowiązany jest odpowiednio uzupełnić wniosek lub nadesłać nowy, najpóźniej w ciągu 15 dni od dnia otrzymania zawiadomienia PZU SA o stwierdzonych niedokładnościach we wniosku.
7. Jeżeli nie umówiono się inaczej, ubezpieczający jest zobowiązany niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie trzech dni od dnia nabycia lub dochowania pni pszczelich w trakcie trwania umowy ubezpieczenia, wystąpić do PZU SA z wnioskiem o zawarcie dodatkowej umowy ubezpieczenia obejmującej wyżej wspomniane, nabyte lub dochowane pnie pszczele, z zachowaniem wymagań określonych w ust. 3 i 4.
8. Jeżeli nie wszystkie pnie pszczele spełniające warunki określone w § 4 zostały zgłoszone we wniosku o ubezpieczenie, albo też nabyte lub dochowane pnie pszczele nie zostały zgłoszone do zawarcia dodatkowej umowy ubezpieczenia, PZU SA wypłaca odszkodowanie w takim stosunku w jakim liczba ubezpieczonych pni pszczelich pozostaje do liczby pni pszczelich będących własnością lub pozostających w użytkowaniu ubezpieczonego w dniu wystąpienia zdarzenia powodującego szkodę.

§ 10

1. PZU SA stwierdza zawarcie umowy ubezpieczenia przez wydanie ubezpieczającemu dokumentu ubezpieczenia.
2. Z zastrzeżeniem wyjątku przewidzianego w ust. 3, w razie wątpliwości umowę ubezpieczenia uważa się za zawartą z chwilą doręczenia ubezpieczającemu dokumentu ubezpieczenia.
3. Jeżeli w odpowiedzi na złożoną ofertę PZU SA doręcza ubezpieczającemu dokument ubezpieczenia zawierający postanowienia, które odbiegają na

niekorzyść ubezpieczającego lub ubezpieczonego od treści złożonej przez niego oferty, PZU SA zobowiązany jest zwrócić ubezpieczającemu na to uwagę na piśmie przy doręczeniu tego dokumentu, wyznaczając mu co najmniej 7-dniowy termin do zgłoszenia sprzeciwu. W razie niewykonania tego obowiązku zmiany dokonane na niekorzyść ubezpieczającego lub ubezpieczonego nie są skuteczne, a umowa jest zawarta zgodnie z warunkami oferty. W braku sprzeciwu umowa ubezpieczenia dochodzi do skutku zgodnie z treścią dokumentu ubezpieczenia następnego dnia po upływie terminu wyznaczonego do złożenia sprzeciwu.

4. Jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy ubezpieczający jest przedsiębiorcą, w terminie 7 dni, od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia ubezpieczającego z obowiązku opłacenia składki za okres, w jakim PZU SA udzielał ochrony ubezpieczeniowej.

Zbytek przedmiotu ubezpieczenia

§ 11

1. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia. Przeniesienie praw wymaga zgody PZU SA.
2. W razie przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia przechodzą także obowiązki, jakie ciążyły na zbywcy, chyba że strony za zgodą PZU SA umówiły się inaczej. Pomimo tego przejścia obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
3. Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia, ochrona ubezpieczeniowa wygasa z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
4. Przepisy ust. 1–3 nie mają zastosowania do przenoszenia wierzytelności, jakie powstały lub mogą powstać wskutek zajścia przewidzianego w umowie wypadku.

Początek i koniec odpowiedzialności PZU SA

§ 12

1. Jeżeli nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność PZU SA za szkody rozpoczyna się 15 dnia po dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zapłaceniu przez ubezpieczającego należnej składki lub jej pierwszej raty.

2. W odniesieniu do pni pszczelich dochowanych lub nabytych w czasie trwania umowy ubezpieczenia odpowiedzialność PZU SA rozpoczyna się odpowiednio na zasadach określonych w ust. 1.

§ 13

Ochrona ubezpieczeniowa wygasa:

- 1) z upływem okresu ubezpieczenia określonego w umowie ubezpieczenia,
- 2) w przypadku, o którym mowa w § 11 ust. 3,
- 3) z dniem wyczerpania sumy ubezpieczenia określonej w dokumencie ubezpieczenia wskutek wypłaty odszkodowania lub odszkodowań,
- 4) z dniem doręczenia ubezpieczającemu oświadczenia PZU SA o wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, gdy PZU SA ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zapłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie,
- 5) z upływem 7 dni od dnia otrzymania przez ubezpieczającego wezwania do zapłaty kolejnej raty składki wysłanego po upływie terminu jej płatności z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania spowoduje ustanie odpowiedzialności,
- 6) z dniem odstąpienie od umowy ubezpieczenia, w przypadku o którym mowa w § 10 ust. 4,
- 7) z dniem udokumentowania nieobjętej ubezpieczeniem szkody polegającej na trwałej i zupełnej utracie wszystkich ubezpieczonych pasiek.

Prawa i obowiązki stron

§ 14

1. Ubezpieczający obowiązany jest podać do wiadomości PZU SA wszystkie znane sobie okoliczności, o które PZU SA zapytuje w formularzu oferty (wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia) albo przed zawarciem umowy ubezpieczenia w innych pismach. Jeżeli ubezpieczający zawiera umowę ubezpieczenia przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez PZU SA umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
2. W czasie trwania umowy ubezpieczenia ubezpieczający obowiązany jest zgłaszać zmiany okoliczności wymienionych w ustępie poprzedzającym. Ubezpieczający obowiązany jest zawiadomić o tych zmianach PZU SA niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
3. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w ustępach poprzedzających spoczywają zarówno na ubezpieczającym, jak i na ubezpieczonym, chyba że ubez-

pieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.

4. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ustępów poprzedzających nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ustępów poprzedzających doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.

§ 15

1. Niezależnie od obowiązków wynikających z innych przepisów ubezpieczony obowiązany jest:
 - 1) przestrzegać podstawowych zasad gospodarki pasiecznej oraz nadzoru pasieki,
 - 2) przestrzegać zasad bezpieczeństwa obowiązujących przy przewozie pni pszczelich na potrzeby,
 - 3) zgłaszać do ubezpieczenia w PZU SA pnie pszczele dochowane lub nabyte, nie później niż w ciągu 3 dni (§ 9 ust. 7),
 - 4) umożliwić PZU SA w każdym czasie oględziny ubezpieczonej pasieki oraz kontrolowanie dokumentacji pasieki.
2. W razie naruszenia z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa obowiązków, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lub 2, PZU SA jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.

§ 16

1. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego ubezpieczający obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów.
2. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego ubezpieczający obowiązany jest zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę.
3. Jeżeli ubezpieczający umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 1 PZU SA jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
4. PZU SA jest obowiązany w granicach sumy ubezpieczenia zwrócić koszty wynikłe z zastosowania środków, o których mowa w ust. 1, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się nieskuteczne.
5. W razie ubezpieczenia na cudzy rachunek przepisy ust. 1–4 stosuje się również do ubezpieczonego.

§ 17

1. W razie zaistnienia wypadku ubezpieczeniowego, do obowiązków ubezpieczającego należą:

- 1) niezwłoczne zawiadomienie PZU SA o zaistniałej szkodzie, nie później niż w ciągu trzech dni od powstania szkody lub uzyskania o niej informacji,
 - 2) niezmiennianie bez pozwolenia PZU SA stanu faktycznego spowodowanego przez szkodę w pniach pszczelich, chyba że zmiana leży w interesie gospodarczym lub jest niezbędna do zapobieżenia powiększeniu się szkody,
 - 3) umożliwienie PZU SA dokonania czynności niezbędnych do ustalenia okoliczności powstania szkody, jej rozmiaru i wysokości odszkodowania, jak również udzielenie PZU SA potrzebnych wyjaśnień ustnie lub pisemnie, a także przedstawienie dostępnych ubezpieczającemu dowodów, które odpowiednio do stanu rzeczy mogą być przez PZU SA wymagane.
2. Jeżeli szkoda w pasiece powstała wskutek użycia środków chemicznych do opryskiwania (opylania) upraw polowych, sadów lub lasów (§ 5 ust.1 pkt 1), ubezpieczający obowiązany jest:
- 1) zabezpieczyć dowody zatrucia pszczoł przez pozostawienie martwych pszczoł i czerwia w ulach i w pobliżu pasieki,
 - 2) niezależnie od zawiadomienia PZU SA zawiadomić w dniu stwierdzenia szkody w pasiece przedstawiciela urzędu gminy oraz sprawcę zatrucia pszczoł,
 - 3) wziąć udział w powołanej przez urząd gminy komisji z udziałem przedstawiciela PZU SA w celu ustalenia okoliczności i wysokości strat w pasiece oraz w opracowaniu protokołu,
 - 4) złożyć w PZU SA w ciągu 7 dni od daty powstania szkody lub uzyskania o niej informacji komisyjny protokół, o którym mowa w pkt 3,
 - 5) dostarczyć PZU SA wyniki analiz laboratoryjnych martwych pszczoł, roślin i ziemi.
4. W razie powstania szkody objętej ubezpieczeniem od kradzieży pni pszczelich, rodzin pszczelich z uli z plastrami czerwia i miodu (§ 6), uszkodzeń lub zniszczeń pni pszczelich dokonanych przez osoby trzecie (§ 5 ust. 1 pkt 3) oraz w razie kradzieży jakiegokolwiek pozostałości po pniach pszczelich, które uległy szkodzie w wyniku ognia, powodzi, huraganu i uderzenia piorunu (§ 5 ust. 1 pkt 2) – ubezpieczający obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić o szkodzie policję, podając rodzaj i rozmiar strat w pasiece, a także przypuszczalną wartość tych strat.
5. W razie powstania szkody spowodowanej zniszczeniem pni pszczelich przez ogień, powódź, huragan, uderzenie piorunu, kradzież pni pszczelich, rodzin pszczelich z uli z plastrami czerwia i miodu, a także uszkodzeń pni pszczelich dokonanych przez osoby trzecie (§ 5 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz § 6), ubezpieczający obowiązany jest w ciągu 7 dni od dnia powstania szkody dostarczyć PZU SA wykaz strat mienia w pasiece objętego ubezpieczeniem.
6. W razie powstania szkody w czasie transportu pszczoł na pożytki poza stałe miejsce położenia pasieki, ubezpieczający obowiązany jest:
- 1) niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie trzech dni zawiadomić policję i PZU SA, jeżeli szkoda powstała na skutek wypadku drogowego,
 - 2) dokonać protokolarnego ustalenia szkody z udziałem przedstawiciela urzędu gminy (sołtysa) oraz uzyskać oświadczenie pisemne kierowcy (woźnicy) co do przyczyn wypadku w czasie transportu pni pszczelich,
 - 3) złożyć w placówce PZU SA w ciągu 7 dni od daty powstania szkody protokół komisyjnego ustalenia szkody (§ 17 ust. 2 pkt 3 oraz ust. 6 pkt 2).
7. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku zawiadomienia PZU SA w terminach, o których mowa w § 17 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 6 pkt 1, PZU SA może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PZU SA ustalenie okoliczności i skutków wypadku.
8. Skutki braku zawiadomienia PZU SA o wypadku nie wystąpią, jeżeli PZU SA w terminach o którym mowa w § 17 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 6 pkt 1, otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.
9. W razie zawarcia umowy na cudzy rachunek, obowiązki o których mowa w ust. 1–6 obciążają także ubezpieczonego, chyba że ubezpieczony nie wie o zawarciu umowy na jego rachunek. Postanowienia ust. 7 i 8 stosuje się odpowiednio.

§ 18

1. PZU SA wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o szkodzie.
2. Jeżeli w terminie określonym w ust.1, wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU SA albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie powinno zostać wypłacone w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania PZU SA wypłaca w terminie określonym w ust. 1.

§ 19

PZU SA jest zobowiązany:

- 1) po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, do poinformowania o tym ubezpieczającego lub ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz do podjęcia postępowania

nia dotyczącego ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także do poinformowania osoby występującej z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości odszkodowania, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania;

- 2) jeżeli w terminach określonych w § 18 ust. 1 i 2 nie wypłaci odszkodowania, do zawiadomienia pisemnie osoby zgłaszającej roszczenie o przyczynach niemożności zaspokojenia jej roszczeń w całości lub w części, a także do wypłacenia bezspornej części odszkodowania;
- 3) jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości, niż określona w zgłoszonym roszczeniu, do poinformowania o tym pisemnie osoby występującej z roszczeniem, w terminach określonych w § 18 ust.1 i 2, wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania oraz do pouczenia tej osoby o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej;
- 4) do udostępniania osobom, o których mowa w pkt 1, oraz uprawnionemu, informacji i dokumentów, gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości odszkodowania; osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez PZU SA udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez PZU SA;
- 5) do udostępniania osobom, o których mowa w pkt 1, oraz uprawnionemu informacji i dokumentów, o których mowa w pkt 4, na ich żądanie, w postaci elektronicznej;
- 6) na żądanie ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, do udostępnienia posiadanych przez siebie informacji związanych z wypadkiem lub zdarzeniem będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności PZU SA oraz ustalenia okoliczności wypadków i zdarzeń losowych, jak również wysokości odszkodowania.

Ustalenie wysokości odszkodowania

§ 20

1. Podstawę do obliczenia odszkodowania stanowi stwierdzona protokolarnie faktyczna wielkość strat w poszczególnych elementach pnia pszczelego (ul, rodzina, miód, wosk).
2. Przy szkodach wynikłych z powodu wypadku w czasie transportu pni pszczelich na pożytki, odszkodowanie ustala się na podstawie proto-

kołu ustalenia szkody, o którym mowa w § 17 ust. 6 pkt 2.

3. Wartość miodu i wosku ustala się według cen przyjętych przy zawarciu umowy ubezpieczenia (§ 8 ust. 4).

§ 21

1. Odszkodowanie wynosi 70% wysokości szkody (z zastrzeżeniem ust. 2).
2. Wartość poszczególnych elementów pnia pszczelego przyjęta do ustalenia wysokości szkody nie może przekroczyć wartości tych elementów przyjętych do ustalenia sumy ubezpieczenia pasieki.
3. Przy obliczaniu wysokości odszkodowania uwzględnia się wartość pozostałości po szkodzie.

Roszczenia regresowe

§ 22

1. Z dniem wypłaty przez PZU SA odszkodowania roszczenia ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na PZU SA do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli PZU SA pokrył tylko część szkody, ubezpieczonemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniami PZU SA.
2. Nie przechodzą na PZU SA roszczenia ubezpieczonego przeciwko osobom, z którymi ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.
3. Jeżeli ubezpieczony bez zgody PZU SA zrzekł się roszczenia o odszkodowanie do sprawcy szkody lub je ograniczył, PZU SA może odmówić odszkodowania lub je zmniejszyć. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po wypłaceniu przez PZU SA odszkodowania, PZU SA przysługuje prawo dochodzenia od ubezpieczonego zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania.

Postanowienia końcowe

§ 23

1. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo do wniesienia pisemnej skargi lub zażalenia dotyczącego wykonania przez PZU SA umowy ubezpieczenia.
2. Adresatem skargi lub zażalenia właściwym do ich rozpatrzenia jest, z zastrzeżeniem ust. 3, jednostka organizacyjna nadzorująca jednostkę, której skarga lub zażalenie dotyczy lub inna jednostka wskazana przez PZU SA. Skargę lub zażalenie składa się na piśmie za pośrednictwem jednostki, której skarga lub zażalenie dotyczy.

3. W przypadku skargi lub zażalenia dotyczących likwidacji szkód, jednostką organizacyjną właściwą do ich rozpatrzenia jest Regionalne Centrum Likwidacji Szkód właściwe ze względu na miejsce likwidacji szkody.
4. PZU SA udziela odpowiedzi na skargę lub zażalenie na piśmie, w terminie trzydziestu dni od dnia otrzymania skargi lub zażalenia.
5. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo wniesienia skargi do Rzecznika Ubezpieczonych.

§ 24

Powództwo o roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

§ 25

Ogólne warunki ubezpieczenia w niniejszym brzmieniu mają zastosowanie do umów ubezpieczenia, zawieranych począwszy od 1 sierpnia 2012 r.

